

Hiljaiseloa Taipaleenjoella

Talvisodan Taipale oli vaikea paikka. 91

Tavallisena asemasodan päivänä oli joskus pettävän rauhallista. 91

Varomatonta soturia uhkasi kuitenkin joka hetki salamannopea kuolema.

TAMMIKUUN 14. päivänä kello kuusi tuli lähtö eteen.

Olimme olleet Pihkahovissa ja matka suuntautui Kaarnajoelle päin. Tämä puro oli pataljoonamme lohkon vasempana rajana, oikeana oli Mustaoja.

Oli rauhallista. Konekivääriä ja muuta kalustoa kantaen oli hiukan hankala kulkea pitkin purouomaa ja sen rinteitä.

Toimin konekivääriryhmän johtajana. Olimme Jalkaväkirykmentti 23:n III Pataljoonan Konekiväärikomppanian II Joukkueen Toinen Ryhmä.

Joukkueenjohtajamme oli joulukuun lopulla suoraan RUK:sta tullut reservivänrikki Urpo Vilho Tapani Lehtoalho, joka kaatui pari viikkoa myöhemmin.

Painimme konekiväärin aseisiin pimeässä.

NIITTYKASEMATTI

Päivän valjetessa näimme edessämme Laatokan ulapan - monet ensimmäistä kertaa. Sillan korvassa, tien takana, noin sadan metrin päässä oli asemissa vihollisen konekivääri.

Sitten alkoivat kuuluisan Niittykasematin ääri viivat paljastua hämärässä.

Se olikin noin lähellä, aivan edessä! Ja siellä piti olla vihollisia.

Venäläiset olivat vallanneet Niittykasematin tammikuun 12. päivänä kello 08.00. Vielä saman päivän illan suussa oli tehty yrityksiä sen takaisin valtaamiseksi, mutta bunkkeriin jäi venäläisiä.

Taisteluhaudassa oli kuortanelaisen kiväärikomppanian miehiä, joita johti reserviluutnantti Saarto. He alkoivat heitellä käsikranaat-

4
Siihen kuuluivat
ainaakin ampujana
Eino Ojala, apu-
laisena Jalo
Koukkari sekä
patruunan-
kantajina
Matti Mäki ja
Matti Ojut-
kangas.

teja etumaastossa mutkitteluvaan puroon, johon vihollisia oli pesiytynyt. Venäläiset olivat tulleet Taipaleenjoelta sillan alitse jatkaen pitkin Kaarnajoen uomaa. ^{Vi} Vieläkin siellä näkyi liikettä - kumarat selät ja toppatakit vilahtelivat. Sitten miehet hävisivät ^{näkyvästä} ~~sieltä~~ tultuaan lähelle asemiamme. Aivan sinne saakka eivät käsikranaatit kuitenkaan lentäneet.

Sota tuntui melkein leikittelyltä. Mukana oli paljon uusia täydennysmiehiä, joista monet olivat turhan rohkeita ja varomattomia.

^V Vastapuolen tykistö oli hiljaa. Asemiamme edessä ryömivät omat olivat kai liian lähellä.

Lutnantti Saarto määräsi konepistoolimiehen vartioimaan ^{Ni} Niittukasemattia. Sitten hän haki kasapanoksen ja heitti sen kasemattiin aikoen painua sisään yhdessä konepistoolimiehen kanssa.

Vastaan räsähti kuitenkin konepistoolisarja. Sotamies tuli verisin kasvoin takaisin.

Lutnantti Saarto jatkoi käsikranaattien ja kasapanosten paiskimista. Venäläiset eivät suostuneet antautumaan. Joku liian hätäisesti heitetty käsikranaatti tulla tupsahti takaisinkin.

Nostin vähän päätäni ja vilkaisin etumaastoa. Heti nakutti ~~sieltä~~ konekivääri lyhyen sarjan sillankorvasta - yli.

Sitten alkoi sataa lunta, puhdasta ja valkoista lunta.

< PIISKA OM PAHA >

Äkkiä iski korkealta vastarannalta suorasuuntaustykki ^(Takaen) useita kranaatteja eri puolille taisteluhautaa. Olimme sen edessä kuin tarjottimella.

Konekivääri putosi penkalta hautaan.

Vihollisen hallussa oleva Niittukasemattikin joutui vihollisen tykkituleen. Olihan siellä pojilla oltavat, kun ahdisteltiin molemmilta puolilta!

Taisteluhauta meni tykistö^Ulessa tukkoon. Pian se oli tyhjennettävä. Veimme konekiväärin pois varsinainen ja jalusta yhdistettynä. Oli ^h ankala kiivetä multakasojen yli ja vaikea sovitella asetta jyrkissä haudan mutkissa. ^J Joku kaatunut ja muutama haavoittunut kannettiin kiireellä ~~sieltä~~ puron suojaan.

Lumisade jatkui. Suorasuuntaustykki jyskytteli edelleen tyhjää taiteluhautaa.

Olimme nyt Kaarnajoen suojaavassa rotkossa, joka tuntui valtavan suurelta ~~.....~~ ja turvalliselta.

Luutnantti Saarto oli haavoittunut. Häntä lähdettiin viemään taakse. Luutnantti lepäsi ahkiassa. Verinen lumipuku oli repeytynyt jalan ~~.....~~ kohdalta. Luutnantti, agronomi Yrjö Saarto, 31, Lauttakylästä, kuoli vielä samana päivänä.

Mentiin uudelleen aseisiin äskeisen haudan toiseen päähän. Kerrankin oma tykistö ampui! Kranaatti osui ~~.....~~ muun muassa vihollisen puolella olevaan latoon, joka lensi komeasti hajalle - hirret ja heinät pöllähtivät korkealle ilmaan.

Kaarnajoen vastarinteessä oikealla oli myöskin asemissa miehiä ja konekivääri. Illan jo alkaessa hämärtää tuli lapualaisen konekiväärijoukkueen johtaja ~~.....~~ reservivänrikki Nurminen kertomaan, että Niittykasematista oli kuin olikin kolme miestä painellut omiensa puolelle. Nurminen oli yrittänyt ampua pistoolilla, mutta se ei ollut pakkasessa toiminut. Kovia poikia!

Pataljoonamme komentaja kapteeni Reino Korhonen ja komppaniamme päällikkö luutnantti Verner Kivinen tulivat eteen. Saimme käskyn lähteä yöksi Pihkahoviin.

Niittykasematin tuhosi raskas tykistö tammikuun 16. päivänä. Sisälle ei jäänyt ketään, vain muutamia konetuliaseita.

< UUTEEN PAIKKAAN >

Seuraavana päivänä, tammikuun viidentenätoista, mentiin eteen uuteen paikkaan, Kaarnajoen oikealle puolelle tukikohtaan 6. Täällä oli keskisuomalaista jalkaväkeä.

Yöllä kello 23.00 järjestettiin sitovaa tulitoimintaa, kai jonkin hyökkäys- tai tiedusteluyrityksen tueksi. Meidänkin olisi pitänyt yhtyä konserttiin, mutta siitä ei tullut mitään: konekivääri ei toiminut 30 asteen pakkasessa. Samoin kävi monelle muullekin aseelle.

Siihen asti hiljaisena pysytellyt vihollinen vastasi tulitukseen rajusti. Koko neva oli tuota pikaa täynnä tulenleimahduksia ja räjä-

dysten räiskettä.

Tukikohdan korsu oli heikko, kolkko ja vetoinen, ovena vain jäätynyt säkki. Tykkitulessa se keinui kuin laiva. Sulattelimme konekivääriä ja vartioimme etumaastoa pistoolien turvin.

Yritimme hakea kahvilunta. Sen saanti oli lujan takana, sillä maa oli kauttaaltaan mustaa - nokea, sirpaleita, soraa ja multaa.

Seuraava aamupäivä oli rauhallinen. Tiaiset pyrähtelivät kesyinä ja kotoisina pystyyn jääneissä varvuissa ja taisteluhaudan reunalla.

Asema oli huono, ei tavallista avoasemaa kummempi. Hataran kyhäelmän kattona oli ohut turvekerros.

Vastatöyräällä näkyi äkkiä vähäistä liikettä. Samalla kimahti piiskatykki. Ensimmäinen kranaatti meni hiuksenhienosti yli, mutta toinen vei katon mennessään ja löi turvetta Koukkarin hartioihin.

Päätimme siirtää konekiväärin uuteen asemaan taisteluhaudan reunalle.

Muuan mies tuli korsuun ja kertoi tähänneensä kiväärillä piiskatykin ampujaa, jolloin sai vastaansa kranaatin. Siinä rytäkässä kävi sormeen...

Niinpä niin... pääsihän miekkonen taakse.

Ilta-aurinko punasi vihdoinkin hangen ja kuu kiipesi taivaalle. Uudet valkeat miehet vaihtoivat äänettöminä meidät asemista.

Päästiin korsuun nukkumaan. □

Juhani Muilu
Rehtori
Koulukatu 20 A
Seinäjoke

197/68

3.6 palkkas / 72,-

Tammikuu

Niittykasematti

Ts -

Taipale

JR 23

6 liuskaa

Maler 1974
Valmis
9

AIKAKAUSLEHTI

KANSA TAISTELI
- michet kertovat

Konttori: Helsinki, Korkeavuorenkatu 28
Toimitus: Helsinki, Töölönkatu 35 B 1 b

Valmistus